

MAGYAR

MINORITY SAFEPAK INITIATIVE

NEM VAGY EGYEDÜL. EGYMILLIÓ ALÁÍRÁS
AZ EURÓPAI SOKSZÍNŰSÉGÉRT

Arra kérjük az EU-t,

hogy javítsa a nemzeti és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek védelmét, és erősítse az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségét.

Arra kérjük az EU-t,

hogy fogadjon el jogi aktusokat a nemzeti és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek védelmének javítása, valamint az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségének megerősítése céljából. A jogi aktusoknak a regionális és kisebbségi nyelvek, az oktatás és a kultúra, a regionális politika, a részvétel, az egyenlőség, az audiovizuális és egyéb médiatartalom, illetve a regionális (állami) támogatás terén kellene magukba foglalniuk szakpolitikai intézkedéseket.

Előszó

2017. április 3-án az Európai Bizottság bejegyezte a Minority SafePack kezdeményezést, miután a Kezdeményező Bizottság 2013 szeptemberében sikeresen megfellebbezte a kezdeményezés bejegyzésének korábbi elutasítását az Európai Törvényszéken.

A Minority SafePack kezdeményezés alábbiakban olvasható javaslatcsomagja két olyan elemet tartalmaz, amelyekkel kapcsolatban ez Európai Bizottság úgy vélekedik, hogy ezek nyilvánvalóan kívül esnek a Bizottság azon hatáskörén, hogy a Szerződések végrehajtása érdekében uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő. Másképpen fogalmazva, az új, 2017-es határozat szerint az Európai Bizottság nem hajthatja végre ezt a két javaslatot.

A dokumentum jelen változata világosan kijelöli az említett két javaslat helyét a megkülönböztetés elleni jogszabályok, illetve a részvétel területein, és az Európai Bizottság határozatának (rövidített) indoklását is tartalmazza. A polgárok által a Minority SafePack kezdeményezésnek nyújtott támogatást a Bizottság úgy értelmezi, mint ami azt a fennmaradó kilenc javaslatot érinti, amelyek a Bizottság megítélése szerint hatáskörébe tartoznak.

Az Európai Unió jelmondata

„In varietate concordia – Egység a sokféleségben”

Az Alapító Szerződés értelmében, „az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogllamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

Mindazonáltal ezek az Unióban érvényes értékek képtelenek a hátrányos megkülönböztetés eseteit megelőzni. Képtelenek a kisebbségek jogainak korlátozását megelőzni. Képtelenek az érintett kisebbségek nyelvét és kultúráját veszélyeztető káros hatást megelőzni. A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeket elsősorban annak a tagállamnak kell megvédenie, amelyben azok élnek, ám „az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásában”, az Európai Unió egyre nagyobb mértékben felelős a nemzeti kisebbségekhez tartozó, regionális vagy kisebbségi nyelvet beszélő személyek életét befolyásoló jogszabályokért, politikákért és tevékenységekért, ilyen értelemben az említett területen maga is fontos szerepet játszik.

Az Unió ezt fölsímerre és jogszabályai révén „küzd a társadalmi kirekesztés és megkülönböztetés ellen és előmozdítja a társadalmi igazságosságot és védelmet”. Ugyanakkor fölvállalta, hogy „tisztelőtlen tartja saját kulturális és nyelvi sokféleségét, továbbá biztosítja Európa kulturális örökségének megőrzését és további gyarapítását [...]”.

Amint az Alapító Szerződésekben szerepel, „politikái és tevékenységei végrehajtása során az Unió figyelembe veszi [...] a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás, a képzés [...] magas szintjére vonatkozó követelményeket [...] és küzd mindenfajta [...], nemen, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetés ellen.”

A tagállamok legjobb gyakorlatának megosztása, illetve a közös viszonyítási alap alkalmazása az Európai Unió sikeres elveinek sorába tartozik. A tagállamok sokat tanulhatnak egymástól a nemzeti vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek védelme, a kulturális és nyelvi sokféleség támogatása terén, az Unió pedig sikerrel játszhatja a közbenjáró szerepét.

Az Európai Unió tagállamává válni kívánó államoknak csatlakozniuk kell az Unió értékeihez (Koppenhágai Kritériumok). A csatlakozási folyamat során alkalmazott, fent nevezett kritériumok egyike a kisebbségek védelme. E kritériumok következtében számos közép-európai új tagállam nemzeti kisebbségei védelmét szolgáló, korszerű modelleket vezetett be. E politika bölcsessége abban áll, hogy ily módon a kisebbségek elégedettek, úgy érzik: a megfelelő komolysággal kezelik őket, és helyzetük stabil. Ellenkező esetben feszültségre, belső konfliktusokra, instabilitásra kell számítani.

Valamely állam uniós csatlakozása után azonban ez a mechanizmus nem működik, az utóbbi évek pedig jó néhány aggodalomra okot adó példával szolgáltak e tekintetben.

A szerződéses kötelezettségek teljesítése érdekében a Bizottság széles körű, tevékenységének (várható) hatását felmérni, nyomon követni és értékelni hivatott intézkedéseket foganatosított. A hatásvizsgálat gyakorlatával a Bizottság fölméri kezdeményezéseinek potenciális gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait, ugyanakkor azoknak az alapvető emberi jogok és sebezhető csoportok, nemzeti kisebbségek terén kifejtett hatását. Meglátásunk szerint a nemzeti kisebbségek soraiba tartozó személyek fokozott részvételével e folyamat javítható. Üdvözöljük ugyanakkor az Alapvető Jogok Ügynökségének 2013-2017 időszakra szóló többéves tervét, amely kijavítja a korábbi évek mulasztásait, és tematikus területei közé besorolja a nemzeti kisebbséghez való tartozás alapján történő hátrányos megkülönböztetést is.

Európa legnagyobb és leginkább kirekesztett csoportjának, az európai roma kisebbségeknek specifikus területén az elmúlt években jelentős fejlődés következett be. A következő évek megmutatják majd a gyakorlatba ültetett roma integrációs stratégiák sikerességét. Az európai gazdasági válság és a szélsőséges mozgalmak ehhez kapcsolódó megerősödésének körülményei között azonban a helyzet cseppet sem előnyös.

A Bizottság és egyéb európai intézmények ezen erőfeszítései dacára Európában a kisebbségek védelme még sok tekintetben hiányos, elterjedt a kisebbségekhez tartozó személyek hátrányos megkülönböztetése és társadalmi kirekesztése, a regionális és kisebbségi nyelvek többsége pedig veszélyeztetett. A Bizottság gyakran habozni látszik, ha kisebbségekhez tartozó személyek jogainak csorbulásakor föl kell szólalnia. Mindazonáltal úgy látjuk, a Bizottságnak gyorsabban kellene reagálnia bármely olyan esetben, amikor az Európai Unió valamely tagállamában az alapvető értékek komoly áthágásának kockázatát észleli.

Úgy gondoljuk: az Európai Uniónak a jelenleginél többet kell tennie, ezért Minority SafePack néven európai polgári kezdeményezést állítottunk össze,

amely a nemzeti
kisebbségekhez tartozó
személyek védelmét célzó
intézkedéseket tartalmaz,

és amely biztosítja gazdag európai kulturális örökségünk védelmét és megerősítését, Európa kulturális és nyelvi sokféleségének fenntartását.

A közoktatás, képzés, ifjúság és művelődés területén az Európai Unió támogathatja, koordinálhatja, kiegészítheti a tagállamok tevékenységét. Európa kulturális gazdagsága nyelveinek, kultúráinak és népeinek sokféleségében gyökerezik. Az Unió és tagállamai feladata, hogy megteremtsék a nyelvi és kulturális sokféleség fenntartásának és fejlődésének feltételeit.

2.1 EU Ajánlás a kulturális és nyelvi sokféleség védelméért és előmozdításáért az Unióban

Az Európai Uniónak olyan térségnek kell lennie, amelyre az etnikai, kulturális és nyelvi sokféleség tiszteletben tartása jellemző, és ahol az emberek semmilyen tekintetben nem érzik kirekesztettnek magukat. Az Uniónak meg kellene előznie bizonyos közösségek peremre szorulását. A jelenlegi nyelvi és kulturális politikák hajlamosak a tagállamok bizonyos hivatalos nyelveit előnyben részesíteni. Véleményünk szerint lépéseket kell tenni az Unió nyelvei közötti valós egyenlőség biztosítása érdekében.

Az EU-nak szüksége van nyelvi és kulturális politikai módszeres megközelítésére. Tanulnia kell az európai jó gyakorlatokból, illetve élnie kell az Európa Tanács szaktestületei által ezen a téren felhalmozott tudással.

Az ajánlásban az EU határozza meg a nyelvi és kulturális sokféleség védelmének és támogatásának legmegfelelőbb módozatait, különös tekintettel a regionális és kisebbségi nyelvek használatára a közigazgatás, közszolgáltatások, oktatás, kultúra, igazságügy, média, egészségügy, kereskedelem és fogyasztóvédelem (címkézést ideértve) terén.

Az ajánlásnak tartalmaznia kell az európai, kihalással fenyegetett nyelvek és kultúrák veszélyeztetettségét felszámoló és helyzetét javító megoldásokat, továbbá nyelvoktatási módszereket kell bemutatnia és javasolnia. Szövegének átfogónak és mindenre kiterjedőnek kell lennie, az európai nyelvi sokféleségnek, a nyelvtanulási módszerek sokrétűségének, a többnyelvű polgárok hasznos szerepének figyelembe vételével.

Jogalap: EUMSZ 167(5) cikk második bekezdése, illetve EUMSZ 165(4) cikk második bekezdése.

Eszköz: (Tanács) Ajánlás

2.2 A támogatási programok módosítása úgy, hogy azok a kis régiókban élő és kisebbségi nyelvet beszélő közösségek számára elérhetőek legyenek

Az oktatás, művelődés, média és ifjúság terén létező támogatási programok lehívása, illetve azok általános beállítottsága túlságosan bonyolult és megerőltető kisméretű kulturális vagy nyelvi csoportok számára. Ugyanakkor a jelenleg futó programokban, például a művelődési programban is, a kisebbségi nyelveket kizáró kritériumok találhatók.

A regionális és kisebbségi nyelveket az Európa Uniós támogatási programokból kizáró kritériumok kiküszöbölendők az olyan újgenerációs oktatásra, képzésre, ifjúságra és művelődésre vonatkozó programokból, mint például az új Erasmus mindenkinek vagy Kreatív Európa.

A programok új generációjának részben a veszélyeztetett helyzetű nyelvekre kell koncentrálnia. Az ilyen jellegű programok rendelkezzenek a nyújtott támogatással arányos mértékben alacsony küszöbvel és egyszerűsített adminisztrációs eljárásokkal, hogy az érintett közösségek civil szervezetei élhessenek a támogatás nyújtotta lehetőséggel. Jelenleg több kis lélekszámú nyelvi közösség számára a pályázási folyamat túlságosan megerőltető. Amennyiben kisebb összegek kis közösségek által elérhetővé válnak, ez hatalmas változást jelenthet Európa nyelvi sokfélesége tekintetében.

Jogalap: EUMSZ 167(5) cikk első bekezdése, illetve 165(4) cikk első bekezdése.

Eszköz: (a létező programot létrehozó Határozatot vagy Rendeletet módosító) Határozat vagy Rendelet

Nyelvi sokféleségi központ

2.3

A pozitív gyakorlat példáinak az európai nyelvi közösségek között történő megosztásának biztosítása terén, különös tekintettel a regionális vagy kisebbségi nyelvet beszélő csoportokra, a hálózatok rövidtávú finanszírozása nem eléggé hatékony és nem eléggé hatásos.

Javasoljuk a Nyelvi sokféleségi központok ötletének újrafelvételét. E központokat az Uniónak kell létrehoznia (például pályázati úton), és a központok feladata a nyelvi sokféleség és a nyelvtanulás fontosságának hangsúlyozása. E központok a területen aktívan tevékenykedők rendelkezésére állnának, tájékoztatással, tudással és szakértelemmel ellátva az érdeklődőket. A központok ugyanakkor támogatnák a tárgyilagos adatgyűjtést, amely segítené a politikák kidolgozóit tevékenységük megtervezésében. E központok ugyanakkor megkönnyítenék a nyelvi sokféleség és nyelvtanulás területén működő szervezetek együttműködését, és biztosítanák a szakemberek és gyakorló specialisták vélemény- és tapasztalatcseréjét.

Javasoljuk, hogy kezdetben Uniós támogatással jöjjön létre a regionális és kisebbségi nyelvekre összpontosító Nyelvi sokféleségi központ. A Központ feladata felhívni a figyelmet a nyelvi sokféleség és nyelvtanulás fontosságára, és a sokféleséget minden szinten népszerűsíteni. Ugyanakkor a regionális és kisebbségi nyelvek területén működő releváns érintett személyek számára elérhetővé kell tennie a rendelkezésére álló információt és szaktudást. A Központnak az Európában megtalálható legkisebb és leginkább veszélyeztetett nyelvi közösségekre kell koncentrálnia.

A Nyelvi sokféleségi központ létrehozása érdekében a központ(ok) finanszírozását és azok a fentiek szerint felfogott feladatait meghatározó Határozat vagy Rendelet elfogadása szükséges.

Jogalap: EUMSZ 167(5) cikk első bekezdése és 165(4) cikk első bekezdése

Eszköz: Határozat vagy Rendelet

Az Európai Unió fontos célkitűzése gazdasági és szociális struktúrájának megerősítése. E célkitűzés megvalósítása érdekében a regionális fejlődést elősegítő tevékenységi programok jöttek létre. A nemzeti kisebbségek, de a regionális és kisebbségi nyelvi közösségek többsége is erősen kötődik ahhoz a régióhoz, amelyben él. E közösségek tagjai gyakran ismerik a szomszédos országok kultúráját, és több nyelvet beszélnek. Ilyen értelemben ideális hídverők lehetnek az Unió régiói között. A kisebbségek által a gazdasági és társadalmi fejlődés, a területi kohézió terén nyújtott lehetőségeket az Unió ezidáig nem használta ki.

3.1 Regionális alapok

A regionális alapok megtervezésekor figyelembe kell venni a nemzeti kisebbségek helyzetét, illetve a kulturális és nyelvi sokféleség szerepét. A program szabályzatának a pluralizmust ösztönző és a nemzeti kisebbségek javát szolgáló pályázatokat kell, hogy előnyben részesítene, tekintve, hogy mindez a gazdasági és társadalmi fejlődést segíti és jó hatást gyakorol a területi kohézió folyamatára.

A nemzeti kisebbségek régiós beágyazottságát védelmezendő, értékelendő adottságnak kell tekinteni. A közösségek regionális alapú kötődése ideális kohéziós tényező, így a teljes lakosság gazdasági fejlődésének szilárd alapjául szolgálhat.

A regionális alapok közös rendelkezéseit módosítani kell, mégpedig oly módon, hogy a nemzeti kisebbségek védelme és a kulturális, illetve nyelvi sokféleség népszerűsítése bekerüljön a tematikus célkitűzések sorába.

Jogalap: EUMSZ 177. és 178. cikkei.

Eszköz: Rendelet (létező Rendelet módosítása)

3.2 Kutatás a kisebbségek Európa szociális és gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulásának értékéről

Az új Horizont 2020 program a munkahelyteremtő, életszínvonal- és életminőség-javító kutatói és innovációs tevékenység népszerűsítését célozza. Mindennapjaink kihívásaira jó megoldásokkal válaszolhat a kutatói munka. Meglátásunk szerint az európai nemzeti kisebbségek, a kulturális és nyelvi sokféleség az Uniónak és az Unió régióinak megerősítésében játszott szerepét értetlenség övezi.

Az új program tekintse prioritásnak a szociális kihívások kutatását, különösen ami a nemzeti kisebbségek és a kulturális és nyelvi sokféleség demográfiai változásokban, határon átnyúló gazdasági és társadalmi fejlődésben játszott szerepét és Európa régióira gyakorolt hatását illeti.

Jogalap: EUMSZ 173(3) és 182(1) cikkei.

Eszköz: Rendelet (a Horizont 2020-ról szóló Rendelet módosítása)

Az Unió csak akkor működőképes, ha fenntartja sokféleségét, és tiszteletben tartja a kisebbségek jogos kívánalmait.

A tagállamok vonatkozásában az Európai Unió intézményes szerkezete tükrözi ezt az elvet. Nagyságától függetlenül minden tagállam nemzeti képviselője az Európai Bizottság, illetve az Európai Bíróság tagja. A Tanácsban minden állam képviselteti magát, ahol a döntőképes többség alapját az államok száma, illetve a képviselt népesség határozza meg. A Parlament tagjainak számát fokozatosan csökkenő arányrendszer szerint határozzák meg, így biztosítva a kis területű/népességű tagállamok megfelelő képviseletét és érdemben való hozzászólási lehetőségét a Parlamentben.

Európa nemzeti kisebbségei esetében nem ez a helyzet. Legtöbbjüknek nincs képviselete, mert sokuk lélekszáma túl alacsony ahhoz, hogy a Parlamentben saját képviselőhöz juthassanak. Így fennáll annak veszélye, hogy ezen polgárok jogos követeléseit egyáltalán nem jutnak el az EU intézményeihez.

Európai parlamenti választások

Az Európai Bizottság határozata értelmében az Unió nem fogadhat el jogi aktust a nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok helyzetének erősítésére az EU-n belül, valamint jogos kívánalmaik figyelembevételének biztosítására az Európai Parlament képviselőinek megválasztása során.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 25. cikke lehetőséget biztosít további rendelkezések elfogadására a 20. cikk (2) bekezdésében foglalt jogok megerősítésére és kibővítésére. Ezek a jogok azonban az uniós polgár állampolgársága szerinti országon kívüli tagállamokkal szemben érvényesíthetők. A "Minority SafePack" által felvázolt jogi aktus az állampolgárság szerinti tagállammal szemben érvényesíthető jogokat is biztosítana az uniós polgárok számára. Következésképpen az EUMSZ 25. cikke és 20. cikkének (2) bekezdése nem képezheti az elérni kívánt cél jogalapját.

Mivel a "Minority SafePack" által felvázolt jogi aktus az Európai Parlament képviselőinek megválasztásához szükséges rendelkezéseket irányozná elő, az Európai Parlament az az intézmény, amelynek az EUMSZ 223. cikke értelmében javaslatot kell kidolgoznia ezekre vonatkozóan. Következésképpen a Szerződések nem biztosítanak hatáskört a bizottság számára ilyen jogi aktusra irányuló javaslat előterjesztésére.

Eredeti javaslat

Az európai parlamenti képviselők megválasztásának módja tagállamonként nagyon különböző. Egyes tagállamokban (kisebbségi) régióként rendkívüli eljárások léteznek, más országokban egységes eljárás szerint választják meg jelöltjeiket.

A Bizottságnak háromévente jelentést kell készítenie az Unióban érvényes állampolgárságról és megkülönböztetés-mentességről szóló rendelkezések alkalmazásáról. E jelentés alapján az Unió polgárainak jogait megerősítő vagy kiterjesztő intézkedések fogadhatók el.

Fölkérjük a Bizottságot, vizsgálja meg a tagállamokban érvényes eljárásokat, és tegyen az Unió nemzeti kisebbségekhez tartozó polgárok helyzetét megerősítő ajánlásokat, ezáltal biztosítva ezen polgárok jogos követeléseinek figyelembevételét. Ahogyan a jogoknak az EUMSZ 20(20) cikkében található, nem kimerítő tartalmú felsorolásából kitűnik, az Európai Unió állampolgári jogoknak (jogilag) nincs határon átnyúló dimenziójuk, azok mégis jogokat biztosítanak az Unió minden polgára számára (pl. a tartózkodás és a petíció benyújtásának joga).

A kisebbségek korlátozott jogainak problémájára adható megoldás része kisebbségi platform – konzultatív testület – felállítására azon kisebbségek esetén, amelyeknek lélekszáma túl alacsony ahhoz, hogy Európai Unió parlamenti képviselőt nyerhessenek, így módon biztosítható az említett kisebbségek és az európai intézmények közötti párbeszéd. Számos tagállamban léteznek ilyen platformok, amelyek révén nyitott, átlátható és rendszeres párbeszéd tartható fenn az állami intézmények és az érintett nemzeti kisebbségek között, és az Unió tevékenységei minden területén véleménycsere valósítható meg.

Jogalap: EUMSZ 25. cikk és EUMSZ 20(2) cikk.

Eszköz: Tanács irányelv/Rendelet/Határozat

5

Egyenlőség

Az új évezred küszöbén az EU megkülönböztetés-ellenes jogi keretszabályzatot fogadott el. Ebben meghatározták az Európában érvényes minimális szintet. A jelentős haladás ellenére a megkülönböztetés-ellenességi esetek száma alacsony, az áldozatok többsége pedig nem él jogaival. Elérkezett a hatékonyság növelésének, az egyenlőség útjában álló (procedurális) nehézségek ki-küszöbölésének ideje.

5.1

Megfelelőbb diszkriminációellenes jogszabályi keretek

Az Európai Bizottság határozata értelmében az Unió nem fogadhat el jogi aktust a nemzeti kisebbségek hátrányos megkülönböztetése ellen és az egyenlő bánásmód elősegítésére, többek között az egyenlő bánásmódra vonatkozó irányelvek felülvizsgálatával.

Míg az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdése szerint az uniós intézmények kötelesek tiszteletben tartani a “kulturális és nyelvi sokféleséget”, valamint az Alapjogi Charta 21. cikkének (1) bekezdése értelmében tartózkodniuk kell a „nemzeti kisebbséghez tartozáson” alapuló hátrányos megkülönböztetéstől, ezek a rendelkezések semmilyen cselekvéshez nem biztosítanak jogalapot az intézmények részéről.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikke kimondja, hogy a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére. A megkülönböztetés okainak e kimerítő felsorolása azonban nem tartalmazza a nemzeti kisebbségekhez való tartozást. Ezért az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. cikke nem nyújthatnak jogi alapot olyan jogi aktusok megalkotásához, amelyek “a hátrányos megkülönböztetés elleni és az egyenlő bánásmódot elősegítő hatékony intézkedések, ideértve a nemzeti kisebbségeket is”.

Eredeti javaslat

A faji egyenlőségről szóló irányelv és az egyenlő bánásmódról szóló irányelv 2000-ben történt elfogadása óta az EU tagállamaiban minimális szintű közös megkülönböztetés-ellenes törvénykezés működik. Ezt a keretet 2008-ban a fajgyűlöletet és idegengyűlöletet jogszabályilag megelőzhetővé tevő Tanácsi kerethatározat elfogadásával bővítették.

2008-ban az Európai Bizottság a személyek számára vallásuktól, hitüktől függetlenül biztosított egyenlő bánásmód elvét gyakorlatba ültető irányelv elfogadását javasolta. Az érvényben lévő egyenlő bánásmódról szóló irányelv védelmet nyújt a munkavállalás, szakma és szakmai képzés terén, az új ajánlás azonban az irányelv hatályát a munkavállaláson kívüli területekre is kiterjeszté (ahogyan ez a faji egyenlőségről szóló irányelv esetében már megtörtént.)

Nézetünk szerint a megkülönböztetés-ellenes törvénynek mindenki számára, a nemzeti kisebbségek tagjait is ideértve, hatékony védelmet kell biztosítania. A dolgok jelenlegi állása szerint a Szerződésben felsorolt jogalapok között eltérés tapasztalható, annak ellenére, hogy ezek a jogalapok a gyakorlatban gyakran fedik egymást. A területet szabályozó, újrafogalmazott irányelvnek tisztázni kellene, hogy az uniós törvények tiltják a személyek jellemvonásain vagy valamely vallási vagy hitbéli meggyőződésén alapuló hátrányos megkülönböztetését.

Az új irányelvnek az egyenlőséget támogató intézkedéseket kell tartalmaznia; a tagállamokat kötelezni kell a pozitív megkülönböztetés engedélyezésére, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek egyenlősége irányába mozduló intézkedések megtételére és az itt felsorolt célokhoz való egyszerű alkalmazkodásra. Az új irányelvnek ugyanakkor tisztázni kell azt, hogy az Európai Unió jogszabályok elbátortalanító hatásúak is. „Az irányelv átültetését szolgáló nemzeti intézkedések megszegését rendező és büntető szabályok legyenek hatékonyak, arányosak és elbátortalanító hatásúak.” Sürgősségi esetekben lényeges a megszakítható jogi eljárások megléte.

A hátrányos megkülönböztetés megelőzésének hatékonysága érdekében az irányelv érvénybe lépésében jogosan érdekelt, egyenlőséggel foglalkozó nemzeti testületeknek önálló jogi státusuk kell, hogy legyen, amely alapján panasszal élhetnek olyan esetben is, amikor nincs azonosítható áldozat.

Jogalap: EUMSZ 19(1) cikk.

Eszköz: (az érvényes egyenlőségi irányelvet módosító) irányelv

Az állam nélküli kisebbségek egyenlősége

Európában állam nélküli személyek százezrei élnek. Sokan közülük nemzeti kisebbségek tagjai, és évtizedek óta élnek az Unióban. E személyek gyakran kirekesztés áldozatai, kiszorulhatnak az oktatási, egészségügyi és társadalmi biztosítási rendszerből, és elveszítik választói jogaikat. Az állam nélküli személy nem utazhat, hivatalosan nem talál állást. Következésképpen az egyenlőtlenességgel, a hátrányos megkülönböztetéssel kell szembenéznie. Az európai állam nélküli személyek java része roma nemzetiségű.

5.2

Az Európai Unió nincs olyan helyzetben, hogy az állam nélküli személyek problémáit orvosolja, minthogy az EU nem adhat nekik állampolgárságot – ez a tagállamok előjoga. Az Unió ugyanakkor megkönnyítheti az állam nélküliek életét. Az Európai Unió szintjén az állam nélküli személyek a „harmadik állam polgárai” besorolás alá eshetnek. Ezek részére az EU köteles egységes politikát kidolgozni, amelynek célja az Unióban törvényesen tartózkodó, harmadik országbeli polgárokkal való méltányos bánásmód, azok jogainak, szabad közlekedésük és más tagállamokban való tartózkodásuk feltételeinek meghatározása. Az állampolgársághoz kapcsolódó jogok kiterjesztése olyan állam nélküli személyekre és családjaikra, akik egész életüket a születésük helyének megfelelő országban élték le, jelentősen megkönnyítheti az érintettek mindennapi gondjait.

Az utóbbi tíz esztendőben az Unió bizonyos harmadik állambeli (és állam nélküli) polgárok jogaihoz kapcsolódó irányelvek egész sorát fogadta el. Ez a keret ugyanakkor még mindig bizonyos személyeket kizár, és különbség van a hasonló helyzetű állam nélküli személyek, illetve az Unió polgárainak jogai között, ami a munkavállalási engedélyek kibocsátását, a családegyesítést, a szolgáltatások nyújtását illeti.

Javasoljuk az irányelvek a hosszú távon állam nélküli személyek és családjaik jogainak az Unió állampolgárainak jogaihoz való közelítését célzó módosítását.

Jogalap: EUMSz 79(2) cikk.
Eszköz: Irányelv (módosítás)

Audiovizuális és egyéb médiatartalmak

Számos nemzeti kisebbséghez tartozó személy olyan nyelvet beszél, amely valamely más európai tagállam többségi nyelve. Mivel e kisebbségek lélekszáma gyakran túl alacsony ahhoz, hogy teljes körű saját médiakörnyezetet alakítsanak ki, az azonos nyelvű (szomszédos) országok médiakínálatára szorulnak. A gyors technikai fejlődés következtében a tartalomközvetítés és az üzlétkötés módszerei sokat változtak. A filmek, könyvek, zene, televízió és egyéb tartalmak terén a nemzeti szinten korlátozott szerzői jogok a szolgáltatások szabad áramlásának új akadályát képezik.

6.1

Egységes szerzői jogi piac

Üdvözljük az Európai Bizottságnak a szerzői jogok egységes piacának kialakítására tett erőfeszítéseit és annak fogalmát is, hogy az új jogszabályok optimalizálják a szerzők, szolgáltatók és fogyasztók közötti kapcsolatokat. A kisebbségekhez tartozó személyek természetes módon az anyanyelvükön elérhető javakat és szolgáltatásokat részesítik előnyben. Ez a nyelv sok esetben valamely szomszédos ország nyelve. Az országhatárok korlátozhatják a tartalmak szabad áramlását, ez káros hatással van a kulturális és nyelvi sokféleségre. A tartalom uniós szintű engedélyeztetése rendkívül bonyolult probléma, amelynek hátulütője, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nem élhetnek a határon túl rendelkezésre álló szolgáltatásokkal.

Javasoljuk olyan egységes európai szerzői jog föllállítását, amely az Európai Uniót egyetlen szerzői

jogi piacként kezeli. Ez a megoldás eltörölné az Unióban létező engedélyeztetési határokat, és lehetővé tenné a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek bizonyos tartalomhoz való, az illető tartalmat szolgáltató tagállam polgáraival egyenlő hozzáférését.

Jogalap: EUMSZ 118. cikk.

Eszköz: (EP/Tanács) Rendelet (egységes szerzői jogról szóló)

Audiovizuális médiaszolgáltatásról szóló irányelv módosítása

6.2

A szerzői jogok egységes piacának kialakítása hosszútávú folyamat. Az egységes piac kialakítása előtt szükség van az érvényben lévő jogszabályok az audiovizuális médiatartalmak szabad vételét és újrásugárzása tilalmának feloldását biztosító módosítására. Jelenleg a műsorok szabad vétele csak bonyolult folyamat végeredményeként lehetséges, amelynek folyamán a vevő tagállam köteles műsorlistát benyújtani annak a tagállamnak, amelyben a műsorokat sugárzó szolgáltató található.

Olyan módosítást javasolunk, amely a nemzeti kisebbségek által lakott régiókban biztosítja az audiovizuális szolgáltatások és a sugárzott tartalmak vételének szabadságát analóg és digitális műsor-sugárzás esetében egyaránt, kérésre szolgáltatott tartalmak, földi és műholdas sugárzás esetén is.

Jogalap: EUMSZ 53(1) és 62. cikk.

Eszköz: Irányelv (Médiaszolgáltatásról szóló irányelv módosítása)

Kisebbségi közösségek támogatása

7

Számos tagállam országos, regionális és helyi hatósága felismerte a kulturális és nyelvi sokféleség támogatásának és népszerűsítésének fontosságát. Ezzel összhangban támogatnak bizonyos, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára releváns területeket, tevékenységeket.

Kisebbségi közösségek regionális (állami) támogatása

7.1

Ilyen esetekben a tagállam köteles értesítőt küldeni a Bizottságnak, amely fölméri a segély és az állami segélyekre vonatkozó szabályzat összeférhetőségét. A kisebbségi közösségek kultúráját és nyelvét támogató segélyek az EUMSZ 107(3)(d) cikkének hatálya alá esnek (a kultúra és a szellemi örökség megőrzésének népszerűsítését célzó segély), vagy az általánosabb érvényű EUMSZ 107(3)(c) cikkének hatálya alá (bizonyos gazdasági területek vagy tevékenységek főlendítését célzó segély).

A gazdaság bizonyos területein az EU tömbösített felmentés elfogadásával bizonyos feltételek teljesülése mellett az értesítési kötelezettség alól mentes segélytípusokat is meghatározott. A tömbösített felmentés előnye a hatóságok és kedvezményezettek erősebb jogszabályi biztonsága, illetve a Bizottság munkaterheinek csökkenése.

Kérelmezzük a kisebbségi közösségeket és kultúrájukat támogató tevékenységek tömbösített felmentését. Ide tartozik a „kultúra és szellemi örökség megőrzése”, de ennél valamivel több is.

Olyan felmentést kérelmezünk, amely figyelembe veszi a nyelvek és regionális sokféleség népszerűsítését, és tiszteletben tartja a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

Jogalap: EUMSZ 109. cikk és EUMSZ 108(4) cikk.
Eszköz: Tanácsi Rendelet és/vagy Bizottsági Rendelet
vagy

Jogalap: EUMSZ 107(3(e) cikk.
Eszköz: Tanácsi Határozat

Mentesítő záradék

A Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezés, a jelen szöveg 2-7. fejezeteiben jogi aktus javaslatokat tartalmaz. Amennyiben az Európai Unió elfogadja őket, a javaslatok együttesen, jelentős és átfogó módon javítják a kisebbségek védelmét az Európai Unióban.

Javasataink mindegyike esetében megjelöltük a szerződésekben foglalt jogalapot, illetve az általunk legmegfelelőbbnek tartott jogi aktus típusát. A megadott jogalap és eszköztípus jelzés értékű, a Bizottság elemző munkájának megkönnyítését célozza.

A szerzők úgy gondolják, a javasolt jogszabályok a Bizottság azon hatásköre alá esnek, amely értelmében az Alapító Szerződések végrehajtása érdekében az Alapító Szerződések jogszabályjavaslatot terjeszthet az Unió elé. Természetesen tudatában vagyunk annak, hogy az Alapító Szerződések értelmezésekor jogi véleménykülönbségek támadhatnak.

A szerzők tehát számítanak arra, hogy az elemzőcsoport a javaslatokat egyenként mérlegeli, amennyiben valamelyikük elfogadhatatlannak bizonyul, ennek nem kell a többi javaslatra is kihatnia.

az Állampolgárok Bizottságának képviselője

Hans Heinrich HANSEN

Állatorvos, a dániai német kisebbségi szervezet hosszú ideje hivatalban lévő elnöke és a FUEN korábbi elnöke.

az Állampolgárok Bizottságának helyettes képviselője

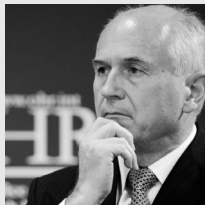
KELEMEN Hunor

Állatorvos, szerző, korábbi romániai kultuszminiszter és Románia elnökjelöltje, az RMDSZ elnöke.

az Állampolgárok Bizottságának tagja

Dr. Valentin INZKO

A nemzetközi közösség bosznia-hercegovinai főképviseelője és a karintiai szlovének ernyőszervezetének, a Karintiai Szlovének Tanácsának elnöke.

az Állampolgárok Bizottságának tagja

Anke SPOORENDONK

A Schleswig-Holstein Parlament hosszú ideje hivatalban lévő tagja, valamint a fríz és dán kisebbség pártjának igazságügyért, kultúráért és európai ügyekért felelős minisztere.

az Állampolgárok Bizottságának tagja

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Bizottságának elnöke és a belgiumi német nyelvű közösség volt elnöke.

az Állampolgárok Bizottságának tagja

Luis DURNWALDER

Dél-Tirol volt minisztere/elnöke (1989-2016), a Dél-Tirol-i Néppárt tagja.

az Állampolgárok Bizottságának tagja

Jannewietske DE VRIES

Volt frízöldi miniszter és a Hálózat a Nyelvi Sokszínűség Elősegítéséért (NPLD) elnöke.

VINCZE Loránt

a FUEN elnöke, az RMDSZ európai parlamenti képviselőcsoportjának tanácsadója, az RMDSZ volt külügyi titkára.

